

INFORMAČNÁ MAPA PRE PACIENTA

STAROSTLIVOSŤ O PERIFÉRNÝ (PICC) KATÉTER

Informácie pre pacienta,
príbuzných pacienta

Oddelenie klinickej a radiačnej onkológie

FNsP Žilina

VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE O PICC

- ⦿ Dlhodobý cievny vstup je ideálne plánovaný u pacienta, ktorý zahajuje systémovú cytostatickú liečbu.
- ⦿ **PICC** - strednodobý prístup až na 1 rok, použitie aj mimo zdravotníckeho zariadenia, určený na použitie za účelom parenterálnej výživy, chemoterapie, infúznej podpornej liečby.
Preferencia pre zavedenie PICC katétra - pacienti s tracheostómiou.
- ⦿ Súčasťou starostlivosti je presné vedenie zdravotnej dokumentácie o picc katétri, s dátumami preväzov, kontrole, pacienti majú zavedený preukaz dlhodobých cievnych vstupov.

PICC

Fixácia, ošetrovanie a preplach PICC

- ⦿ Frekvencia ošetrovania dlhodobého cievneho vstupu sa realizuje v intervaloch prispôsobených potrebám pacienta a podľa typu použitého krytia a ďalších pomôcok.
- ⦿ Ak nepoužívate katéter, tak preplach je 1x za 21 dní fyziologickým roztokom. Ošetrovanie PICC katétra z vonku (krytie) 1x za 7-14 dní podľa zvyklostí oddelenia.
- ⦿ Preplach - sestra preplácha cievu 10 ml fyziologického roztoku (pri aplikovaní krvných derivátov alebo parenterálnej výživy 20 ml) použitím techniky „start - stop“.
- ⦿ Ošetrovanie - sterilné priehľadné krytie /napr. Tegaderm bez vankúšika/, sterilné antimikrobiálne drenážne krytie (EXCILON) po zavedení PICC, krytie Biopatch pri ďalších ošetrovaniach PICC.

Aktívne sa informujte u sestry, lekára, kde a kedy Vám preplach a ošetrovanie budú realizovať.

PRED VÝKONOM

- Zavedenie dlhodobého cievneho vstupu sa vykonáva počas hospitalizácie pacienta.
- **Preukaz dostanete od sestry na oddelení, z ktorého ste boli odoslaný na zavedenie.** Preukaz noste vždy so sebou, pri odstránení katétra zabezpečte prosím jeho vrátenie ošetrojúcemu personálu.

BEZPROSTREDNE PO VÝKONE

- V deň výkonu zachovajte pokojový režim. Odporúča sa šetriť hornú končatinu prvé 2 týždne (vyvarujte sa fyzickej záťaži).
- Výkon sa realizuje za sterilných podmienok v lokálnom znecitlivení.
- Zárok trvá približne 30 až 60 minút.
- Zavedenie katétra sa realizuje na zákrokovni, ktorému predchádza edukácia pacienta, podpísanie informovaného súhlasu, laboratórne vyšetrenia, anestézia lokálna.
- Po každej manipulácii s PICC treba daný výkon zapísať do preukazu.
- Prvá výmena krytia je po 24 hodinách a ďalej sa pokračuje každých 7-14 dní alebo pri akomkoľvek znečistení, zápis do preukazu.

KOMPLIKÁCIE

- ⦿ Komplikácie treba neodkladne konzultovať so svojim ošetrojúcim lekárom.
- ⦿ Procedurálne - nepodarí sa zavedenie PICC, punkcia tepny, trombóza, krvácanie, infekcia (zápal žily), perforácia katétra, otočenie katétra, samovoľné povytiahnutie, až vytiahnutie katétra, povytiahnutie.
- ⦿ Postprocedurálne (neskoršie) - extravazácia, nepriechodnosť, svištiaci zvuk v uchu, opuch ramena a paže pod vpichom, bolesť pri aplikovaní infúzie, zmena teploty, zmena farby kože, zvýraznenie cievnej kresby na hrudníku, na paži, výsev, krvácanie mimo poduštičky krytia, infekčné komplikácie.
- ⦿ Mechanické komplikácie - uzávery a pod.

ŽIVOT S PICC

- ◉ Pred prepustením do domácej starostlivosti sa prosím zaujímajte aktívne o tom, kedy treba picc prepláchnuť, o kontakty kde Vám (ak sa katéter nebude používať viac ako 21 dní) katéter ošetrí každých 7-14 dní podľa zvyklostí oddelenia.
- ◉ Ak je všetko v poriadku a nemáte žiadny iný dôvod byť hospitalizovaný, nasleduje po výkone (najskôr po 24 hod.) prepustenie do domácej starostlivosti.
- ◉ Nemali by ste sa kúpať, môžete sa sprchovať, ale rameno ruky na ktorej máte PICC zavedený /hrudník pri CICC/ by ste mali mať prekryté priedušnou nepremokavou fóliou - napr. niekoľkokrát ovinutou potravinovou fóliou.

Na tejto končatine nie je vhodné merať tlak krvi, brať krv z inej žily ako z PICCu, nemali by ste zdvíhať ťažké predmety a mali by ste sa vyvarovať návštevy sauny alebo vírivky.

- ◉ Počas zavedenia katétra by ste nemali vykonávať kontaktné športy, končatinu si chráňte pred úderom alebo nechceným preťažením. Opatrnosť sa odporúča pri kontakte s deťmi aj domácimi miláčikmi. Pre pacientovu väčšiu psychickú pohodu sa odporúča nosiť špeciálne návleky na rameno, ktoré PICC krytia kryjú a fixujú na mieste a pomáha pri obavách z vytiahnutia.
- ◉ Neodporúča sa nosenie batohu s ramennými popruhmi, kontaktné športy, nesmú sa dvíhať ťažké bremená,....

INDIKÁCIE K ODSTRÁNENIU PICC

- ⦿ Febrility /zvýšenie TT/ bez zjavnej príčiny nereagujúce na ATB (pri podozrení na infekciu z cievneho prístupu).
- ⦿ Neriešiteľná nepriechodnosť.
- ⦿ Septická pľúcna embólia.
- ⦿ Zápal šíriaci sa od miesta vpichu.
- ⦿ Ruptúra katétra, extravazácia (únik liečiva mimo cievu).
- ⦿ Príanie chorého.
- ⦿ Ukončenie liečby.

**Kolektív oddelenie klinickej a radiačnej onkológie
FNsP Žilina**